

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA MIASTA KONINA ZA 2019 rok

Zakres realizacji zadań z dziedziny przeciwdziałania narkomanii przez organa administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, określony został w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie z art. 10 tego dokumentu - przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Realizując ustawowy obowiązek, Rada Miasta Konina przyjęła Uchwałę nr 813 z dnia 31 października 2018 r. Program Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Konina na lata 2019 – 2021, którego głównym celem jest przeciwdziałanie rozszerzaniu się zjawiska narkomanii i towarzyszącym jej problemom na terenie miasta. Program Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Konina na lata 2019 – 2021 jest spójny z zadaniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, który został ujęty w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.

Na podstawie art. 11 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii organ wykonawczy gminy sporządza do 31 marca raport z wykonania w danym roku gminnego programu przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji i przedkłada go Radzie Miasta.

Prezentowany raport przedstawia - skumulowane w pięciu głównych kierunkach - działania podejmowane w 2019 roku w ramach realizacji Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Konina na lata 2019 - 2021 .

Źródłem finansowania Programu są środki wpływające do budżetu miasta z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

Narkomania jest chorobą. Najważniejsze, aby osoba uzależniona uświadomiła sobie ten fakt i poszukała profesjonalnej pomocy. Im wcześniejsza diagnoza - tym lepsze skutki terapeutyczne i większe szanse na powrót do normalnego życia. Leczenie i rehabilitacja uzależnień obejmują szerokie i interdyscyplinarne spektrum zagadnień natury biologiczno-medycznej, psychologicznej oraz społecznej. Postrzegane są jako kompleksowe podejście do zagadnienia terapii, polegające na: identyfikacji problemu, dostarczeniu wsparcia, na zapewnieniu dostępu do opieki zdrowotnej oraz możliwości integracji społecznej osobie doświadczającej problemów, spowodowanych przez używanie jakiegokolwiek substancji psychoaktywnej (WHO, 1996).

Mając na względzie potrzebę zwiększania pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od narkotyków, Miasto Konin kontynuowało w 2019 r. realizację zadania publicznego pod nazwą „Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób i rodzin dotkniętych problemem narkotykowym”. W 2019 roku zadanie to po raz pierwszy powierzone zostało, wybranemu w drodze konkursu otwartego, Stowarzyszeniu Profilaktyki Społecznej „ETAP”.

Realizacja zadania obejmowała zarówno poradnictwo oraz terapię dla osób uzależnionych od narkotyków i innych substancji psychoaktywnych (a także eksperymentujących z nimi) jak i terapię dla rodzin tych osób. Praca terapeutyczna prowadzona w Punkcie Konsultacyjnym miała charakter:

1. **poradnictwa terapeutycznego** - obejmującego udzielanie porad (w punkcie, wyjazdowo, telefonicznie) oraz psychoedukację indywidualną i grupową. Działania profilaktyczne realizowane były przez wykwalifikowanych terapeutów, psychiatrę, psychologa. Obejmowało również psychoedukację osób uzależnionych oraz ich rodzin. Prowadzona działalność konsekwentnie dążyła do zmniejszenia zagrożenia uzależnieniem od substancji odurzających i wzrostu świadomości wśród młodych ludzi, jak i rodziców, a co za tym idzie wzrostu troski o własne zdrowie i rozwój osób objętych tymi oddziaływaniami,
2. **poradnictwa/pośrednictwa** - obejmowało prowadzenie porad psychologicznych, psychiatrycznych, zawodowych. W Punkcie prowadzone było również poradnictwo prawne,
3. **postrehabilitacji/postresocjalizacji** - obejmowała edukację w zakresie prozdrowotnym, pomoc w znalezieniu mieszkania, miejsca w placówkach ambulatoryjnych. Prowadzono edukację w zakresie usamodzielniania w życiu prywatnym. Prowadzono grupy wsparcia dla osób uzależnionych oraz dla osób współuzależnionych.

W okresie sprawozdawczym udzielono ogółem w konińskim Punkcie Konsultacyjnym 629 porad psychologicznych, psychiatrycznych i terapeutycznych. Każdej zgłaszającej się do Punktu osobie oprócz porady diagnostycznej udzielono wsparcia, każda z nich w zależności od rodzaju i zaawansowania problemu motywowana była do podjęcia odpowiedniego leczenia (ambulatoryjnego lub stacjonarnego) oraz otrzymywała informacje o adresach

placówek stacjonarnych i poradniach leczenia uzależnień. Pomocy udzielano również w formie porad telefonicznych - 42 porady.

Osoby uzależnione i współuzależnione mogły skorzystać z oferty Punktu Konsultacyjnego, która koncentrowała się przede wszystkim na :

- motywowaniu osób uzależnionych i współuzależnionych do udziału w terapii (około połowa korzystających z punktu wyraziła chęć udziału w terapii),
- kierowaniu osób potrzebujących pomocy do stosownych instytucji,
- proponowaniu różnych wariantów pomocy w zależności od zdiagnozowanego problemu,
- przekazywaniu zainteresowanym zgłaszającym się do punktu aktualnych informacji na temat miejsc specjalistycznej pomocy oraz kompetencji poszczególnych służb,
- pomocy w znalezieniu mieszkania,
- pomocy w znalezieniu pracy (w ramach staży zawodowych finansowanych z projektów UE – 8 osób),
- pomocy w pisaniu dokumentów aplikacyjnych,
- pomocy w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych,
- pomocy w przekwalifikowaniu się,
- pomocy w rehabilitacji zdrowotnej,
- kierowaniu osób do leczenia specjalistycznego,
- pomocy prawnej.

Kolejnym ważnym elementem systemu zwiększającego dostępność pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków są placówki leczenia uzależnień. Na terenie Konina w 2019 r. funkcjonowały: 3 poradnie, 2 Dzielne Oddziały Leczenia Uzależnień oraz 1 Oddział Leczenia Uzależnień.

Leczenie narkomanii jest zazwyczaj procesem długotrwałym, obejmującym kilka sfer: fizyczną, psychiczną, moralną a także społeczną. Wybór odpowiedniego rodzaju placówki jest niezmiernie ważny, ponieważ podjęte leczenie powinno być dostosowane do indywidualnych potrzeb osoby uzależnionej. Wybór formy leczenia zależy w dużej mierze od postawionej diagnozy. Celem terapii narkotykowej jest poprawienie jakości życia (zdrowie fizyczne i stan psychiczny), odstawienie substancji odurzających i dążenie do całkowitej abstynencji. Terapia pozwala przejąć odpowiedzialność za własne zachowania, radzić sobie w codziennych sytuacjach oraz momentach stresowych bez sięgania po substancje psychoaktywne.

Uzależnieni uczą się rozpoznawać mechanizmy towarzyszące chęci sięgania po narkotyki, ćwiczą asertywność, dążą do nauki swobodnej komunikacji społecznej oraz nawiązywania zdrowych relacji z bliskimi. Wszystkie te działania prowadzą do zatrzymania rozwoju choroby.

Do ośrodków stacjonarnych nie powinny być kierowane osoby, które rozpoczynają eksperymentowanie z narkotykami. Dla nich znacznie korzystniejsza jest oferta poradni leczenia uzależnień. Czas leczenia w placówce ambulatoryjnej wynosi od 3 do 12 miesięcy, w zależności od programu oferowanego przez poradnię oraz od postępów pacjenta.

Na terenie Konina w 2019 r. w dwóch poradniach leczenia uzależnień (ul. Wojska Polskiego i Powstańców Styczniowych) leczono się około 524 osób uzależnionych od środków psychoaktywnych, trzecia poradnia (ul. Chopina) nie prowadzi tak szczegółowej statystyki. Zdecydowaną większość stanowią w tej grupie osoby z uzależnieniami krzyżowymi (od dwóch i więcej środków) w mniejszości – jak wynika z obserwacji pracowników poradni – są osoby uzależnione wyłącznie od narkotyków. Np. w Poradni Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych przy ul. Wojska Polskiego z narkotykowego uzależnienia leczono się w 2019 roku 14 osób. Dane, którymi dysponują poradnie nie tylko pokazują skalę problemu, ale też od kilku lat świadczą o wzroście świadomości osób uzależnionych, co do możliwości otrzymania specjalistycznej pomocy w rozwiązaniu swojego problemu.

Leczenie stacjonarne przynosi niewątpliwie korzyści w przypadku gdy dotychczasowe formy pomocy nie odniosły skutku. Czas leczenia wynosi wtedy od 3 do 24 miesięcy. Dominują jednak programy dwunastomiesięczne. W Koninie w 2019 r. w obu Dziennych Oddziałach Leczenia Uzależnień leczono się 44 osoby, a w Oddziale Leczenia Uzależnień - 22 osoby uzależnione od narkotyków.

Szkody wynikające z nałogowego zażywania narkotyków są odczuwalne nie tylko przez osobę uzależnioną, ale także przez jej najbliższe otoczenie. Wśród negatywnych skutków wywołanych narkomanią wymienia się zarówno szkody zdrowotne, jak i społeczne, wśród ich m.in. osłabienie i rozpad więzi rodzinnych. **Współuzależnienie** - bo o nim mowa - rozumiane jest zatem jako zaburzona adaptacja do trudnej sytuacji, poprzez utrwalenie specyficznych wzorców funkcjonowania i reagowania, które rozwijają się w okresie utrzymywania relacji z osobą uzależnioną. Osoby współuzależnione stosują różne strategie zaradcze, aby sobie poradzić ze stresującymi wydarzeniami związanymi z uzależnieniem. W miarę rozwoju współuzależnienia nasilają się destrukcyjne mechanizmy adaptacyjne, które służąc utrzymaniu równowagi w rodzinie, jednocześnie powodują pogorszenie stanu zdrowia oraz sprawność funkcjonowania psychospołecznego u osoby współuzależnionej. Nie ulega wątpliwości, że współuzależnienie jest zaburzeniem przystosowania i w wielu takich przypadkach korzystne jest podjęcie psychoterapii – niezależnie od woli osoby uzależnionej do podjęcia swojego leczenia. Ten rodzaj psychoterapii zapewnia wsparcie osobie współuzależnionej i pomaga jej zrozumieć niekorzystne mechanizmy jakie nią kierują (i często podtrzymują uzależnienie) oraz sprzyja wprowadzeniu zdrowszych i bardziej skutecznych sposobów funkcjonowania. W związku z tym poradnie leczenia uzależnień w Koninie swoją ofertę kierują również do osób współuzależnionych - w 2019 roku z ich pomocy skorzystało około 394 osób należących do tej grupy.

Do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych każdego roku wpływają wnioski o skierowanie na leczenie osób, które nie tylko mają problem z nadużywaniem alkoholu, ale też narkotyków, dopalaczy, leków lub są uzależnione od hazardu. Komisja stara się zmotywować te osoby do leczenia w odpowiednich poradniach leczenia uzależnień a następnie monitoruje przebieg ich leczenia. W roku 2019 prowadzono postępowanie wobec 4 osób uzależnionych nie tylko od alkoholu, ale i narkotyków bądź innych środków psychoaktywnych.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej.

Nadrzędnym celem zadania publicznego o nazwie „Prowadzenie Punktu konsultacyjnego dla osób i rodzin dotkniętych problemem narkotykowym” było zwiększenie świadomości wśród osób dotkniętych problemem narkotykowym o dostępności do profesjonalnej pomocy, a tym samym zmniejszenie społecznych i indywidualnych zagrożeń uzależnieniem od substancji psychoaktywnych. Stały cel to również poprawa funkcjonowania psychospołecznego osób z problemem narkotykowym oraz rodzin tychże osób. Realizacja zadania obejmowała w 2019 r. także prowadzenie poradnictwa dla rodzin osób uzależnionych od narkotyków. Najczęściej właśnie podczas tych wizyt w Punkcie rodzice i bliscy osób sięgających po środki psychoaktywne, dopiero uświadamiali sobie, że sami też potrzebują pomocy. W ramach Punktu Konsultacyjnego działała grupa wsparcia pod nazwą „Wspólnota św. Jakuba – 12 Kroków dla Chrześcijan”, w której pomoc uzyskać mogły osoby uzależnione i współuzależnione. Spotkania tej grupy odbywały się w drugi i czwarty piątek miesiąca.

Używanie przez nastolatka zarówno legalnych (alkohol, papierosy) jak i nielegalnych substancji psychoaktywnych (narkotyki) jest zawsze zachowaniem ryzykownym, bez względu na swoją częstotliwość. W związku z tym, aby zwiększyć kompetencje nauczycieli, pedagogów i rodziców do podejmowania działań profilaktycznych i interwencyjnych wobec uczniów sięgających po substancje psychoaktywne - Miasto Konin, kolejny rok z rzędu, powierzyło – w drodze konkursu otwartego - Stowarzyszeniu Integracji Społecznej „RAZEM” realizację zadania pod nazwą „Szkolna Interwencja Profilaktyczna”. Biorąc pod uwagę pozytywne opinie szkół i ich zainteresowanie programem, przeznaczono na jego realizację w 2019 r. kwotę 20 tys. zł. Wczesna interwencja w przypadku sięgania przez młodzież po substancje psychoaktywne ma ogromne znaczenie dla zmiany zachowania nastolatków. Może zapobiegać poważnym problemom zdrowotnym i społecznym. Dlatego tak ważne jest, aby nauczyciele, pedagodzy i rodzice nie ignorowali żadnych sygnałów mogących wskazywać na kontakty ucznia ze środkami odurzającymi i od razu podejmowali działania interwencyjne. W ramach realizacji projektu w 2019 roku podjęto działania ukierunkowane na profilaktykę uzależnień w 8 konińskich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

Miasto Konin, realizując Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2021, utrzymywało w roku 2019 stałą współpracę z poradniami leczenia uzależnień, które prowadziły poradnictwo i terapię dla rodziców młodzieży z problemem narkotykowym. Rolę edukacyjną dla rodzin osób uzależnionych od narkotyków pełnił zespół motywujący Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Konina, informując podczas rozmów bezpośrednich i telefonicznych o możliwościach skorzystania na terenie Konina z pomocy terapeutycznej i prawnej. Motywowano je do podjęcia własnej terapii ze względu na współuzależnienie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Uzależnienie od narkotyków powoduje nieobliczalne szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Istotne koszty społeczne tego zjawiska sprawiają, że coraz pilniejszą potrzebą staje się zintensyfikowanie działań zmierzających do ograniczenia używania środków odurzających we wszystkich grupach wiekowych, szczególnie dotyczy to dzieci i młodzieży. Rozwój technologiczny powoduje łatwiejszy dostęp młodych ludzi do substancji psychoaktywnych i środków odurzających.

Dlatego w ramach działania Punktu Konsultacyjnego w 2019 roku prowadzone były zajęcia psychoedukacyjne dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Z tej formy pomocy skorzystało około 70 osób. Tematyka spotkań obejmowała między innymi następujące obszary:

- Zajęcia „Spójrz Inaczej – działaj bezpiecznie” – rodzice (4 spotkania);
- Zajęcia „Spójrz Inaczej – działaj bezpiecznie” – dzieci i młodzież (8 spotkań);
- Zajęcia edukacyjno – informacyjne z zakresu profilaktyki uzależnień od narkotyków dla młodzieży i dzieci (6 spotkań);
- Formy pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin – dzieci i młodzież (1 spotkanie);
- Kiedy zażywanie staje się uzależnieniem – dzieci i młodzież (1 spotkanie);
- Dopalacz – nowe substancje psychoaktywne i ryzyko związane z ich zażywaniem (1 spotkanie);
- Rodzaje narkotyków i ich wpływ na organizm. Ryzyko zachorowań na AIDS i HIV – dzieci i młodzież (1 spotkanie);
- Warsztaty psychoedukacyjne – asertywność – dzieci i młodzież (2 spotkania)

Zakres działalności edukacyjnej, wychowawczej, informacyjnej i zapobiegawczej reguluje art. 19 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie z nim działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna obejmuje:

- promocję zdrowia psychicznego;
- promocję zdrowego stylu życia;
- informowanie o szkodliwości środków i substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii, oraz o narkomanii i jej skutkach;
- edukację psychologiczną i społeczną;
- edukację prawną;
- działania interwencyjne.

Zadania realizowane w tym obszarze w większości były finansowane w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Programy profilaktyczne realizowano w różnych formach w szkołach, placówce opiekuńczo – wychowawczej oraz 22 funkcjonujących na terenie miasta placówkach wsparcia dziennego jak: świetlice środowiskowe, środowiskowe ogniska wychowawcze i świetlice socjoterapeutyczne.

Ze względu na duże potrzeby w zakresie zwiększania kompetencji w podejmowaniu działań profilaktycznych i interwencyjnych wobec uczniów sięgających po środki psychoaktywne w 2019 roku Stowarzyszenie Integracji Społecznej „RAZEM” zrealizowało kolejną edycję programu profilaktycznego pod nazwą „Szkolna Interwencja Profilaktyczna” (która została przywołana przy omawianiu **kierunku 2**). Jest to program rekomendowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Jego celem jest zwiększenie kompetencji nauczycieli podejmujących działania profilaktyczne i interwencyjne wobec uczniów sięgających po substancje psychoaktywne, a co się z tym wiąże ograniczenie skali używania tych substancji przez uczniów oraz poprawa funkcjonowania młodych ludzi w szkole. Metoda „Szkolnej Interwencji Profilaktycznej” po pierwsze pozwala zapobiegać problemom związanym z używaniem substancji psychoaktywnych w szkole poprzez konsekwentne stosowanie procedury interwencji oraz zamieszczenie w dokumentach szkoły zapisów dotyczących przyjętej procedury postępowania w sytuacji kontaktów z substancjami psychoaktywnymi. Po drugie pozwala udzielać wsparcia i pomocy uczniom i ich rodzicom w sytuacji kontaktu ze środkami psychoaktywnymi.

Cele programu osiągnięto poprzez:

- przeprowadzenie szkolenia dla realizatorów Metody „Szkolnej Interwencji Profilaktycznej” - 10 pedagogów szkolnych i nauczycieli, 8 konińskich szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych z oddziałami gimnazjalnymi, przygotowującego do podejmowania działań profilaktycznych i interwencyjnych wobec uczniów sięgających po substancje psychoaktywne.
- przeprowadzenie zajęć profilaktycznych z uczniami, przez nauczycieli – realizatorów Metody „Szkolnej Interwencji Profilaktycznej”. Zostały przeprowadzone 144 godziny zajęć profilaktycznych z udziałem 853 uczniów;
- zorganizowanie 20 godzin spotkań rodziców z terapeutą uzależnień, w których uczestniczyło 170 rodziców.
- przeprowadzenie szkoleń rad pedagogicznych przygotowujących do wpisania do szkolnych programów profilaktycznych działań określonych w Metodzie „Szkolnej Interwencji Profilaktycznej”. Przeprowadzono 8 dwugodzinnych szkoleń, w których uczestniczyło 97 nauczycieli;
- zorganizowanie sześciu godzin superwizji z realizatorami Metody „Szkolnej Interwencji Profilaktycznej”.
- zrealizowanie 40 godzin dyżurów specjalistów udzielających wsparcia rodzicom poszukującym pomocy w sytuacji kontaktu dziecka z substancjami psychoaktywnymi. Z takich porad skorzystało 19 rodziców.

Realizację programu kolejny rok z rządu bardzo dobrze ocenili pedagodzy szkolni oraz nauczyciele uczestniczący w projekcie, uczniowie oraz rodzice. Pedagogzy szkolni i nauczyciele zwracali uwagę na szczególnie ważne – ich zdaniem - elementy projektu, które dobrze uzupełniają działania profilaktyczne realizowane przez szkoły, takie jak: spotkania rodziców z terapeutą uzależnień, zajęcia warsztatowe dla uczniów, szkolenie w zakresie prowadzenia rozmów interwencyjnych z uczniami, którzy mieli kontakty z substancjami psychoaktywnymi. Pozytywne opinie wyrażali także uczniowie biorący udział w zajęciach profilaktycznych.

Punkt Konsultacyjny swoje zadania realizował również na terenie całego miasta poprzez stałą współpracę ze szkołami, placówkami oświatowymi i innymi.

- W pierwszym półroczu 2019 r. zespół terapeutyczny Punktu Konsultacyjnego został przeszkolony do realizacji rekomendowanego przez PARPA programu UNPLUGGED.

Program Przeciwdziałania Przyjmowaniu Substancji Uzależniających przez Uczniów „Unplugged” opracowany został w ramach międzynarodowego programu EU-Drug Abuse Prevention (EU DAP) finansowanego przez Komisję Europejską. Skuteczność programu w odniesieniu do rozwiązania problemu używania substancji psychoaktywnych została potwierdzona w badaniach ewaluacyjnych przeprowadzonych w latach 2004-2006. Jest to program rekomendowany przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Program Unplugged jest szkolnym programem profilaktyki uniwersalnej, adresowanym do młodzieży. Jego celem jest ograniczenie inicjowania używania substancji psychoaktywnych – tytoniu, alkoholu, narkotyków i ograniczenie rozwoju intensywności używania, tj. przejścia od fazy używania eksperymentalnego do fazy używania problemowego.

Elementy tego programu zostały wykorzystane do pracy z młodzieżą w Pogotowiu Opiekuńczym w Koninie. W zajęciach cyklicznie uczestniczyło 9 osób. Ponadto prowadzone były spotkania indywidualne z dziećmi i młodzieżą w placówce. Tematyka tych zajęć obejmowała:

- postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć,
- podejmowanie decyzji – rozwiązywanie problemów i konfliktów,
- substancje psychoaktywne, dlaczego sięga po nie młodzież,
- zdrowy styl życia,
- rodzaje narkotyków i ich wpływ na organizm, ryzyko zachorowań na AIDS i HIV,
- dopalacze – nowe substancje psychoaktywne i ryzyko związane z ich zażywaniem,
- kiedy zażywanie staje się uzależnieniem, objawy uzależnienia,
- formy pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Swoimi oddziaływaniami Punkt Konsultacyjny objął również młodzież z I i II Liceum Ogólnokształcącego w Koninie. W zajęciach uczestniczyło około 500 uczniów a tematyka spotkań dotyczyła między innymi:

- czynników chroniących i czynników ryzyka w uzależnieniach (inkubacja),
- pierwszych kontaktów ze środkami psychoaktywnymi (inicjacji),
- rozwoju choroby, szans na jej zatrzymanie lub ryzyko śmierci.

Ofertę do psychologów, pedagogów szkolnych oraz nauczycieli kierował także Punkt Konsultacyjny. W 2019 r. odbyły się dwa spotkania w ramach cyklu „Stop uzależnieniom!

Uczeń wolny od uzależnień!”. W pierwszym spotkaniu udział wzięło 19 osób, a w drugim 9 osób.

Okres adolescencji (dojrzewania) to czas, kiedy w życiu młodego człowieka zaczynają zachodzić zmiany zarówno fizyczne, jak i psychiczne. Właśnie wtedy młodzi ludzie często podejmują decyzje pod wpływem chwili i emocji – na przykład sięgają po substancje psychoaktywne. Zachowują się ryzykownie, a to pociąga za sobą negatywne konsekwencje. Dlatego tak ważne jest, aby młodzież przyswoiła takie umiejętności psychospołeczne, które prowadzą do ograniczenia podejmowanego przez nią ryzyka.

Profilaktyka narkomanii jest jednym z zadań szkoły, przyczyniających się do zwiększenia bezpieczeństwa uczniów. Większość szkół podejmuje działania zmniejszające ryzyko używania narkotyków. W 2019 r. Szkoła Podstawowa nr 4 w Koninie - w porozumieniu z Centrum Profilaktyki Społecznej i Fundacją Bonum Humanum -przeprowadziła spotkania dla uczniów klas siódmych i ósmych oraz spotkanie edukacyjne dla rodziców. Zorganizowano dwugodzinne warsztaty dla uczniów pod nazwą „Nie dopalaj się, bo się spalisz – co warto wiedzieć o narkotykach i dopalaczach” i spotkanie edukacyjne dla rodziców pod nazwą „Co rodzice powinni wiedzieć o narkotykach i dopalaczach. Profilaktyka zachowań ryzykownych. Wzmacnianie czynników ochronnych na poziomie rodziny.”

Konin posiada dobrze rozwiniętą sieć placówek wsparcia dziennego dla dzieci. W 2019 r. prowadzenie 22 placówek wsparcia dziennego powierzono 6 organizacjom pozarządowym. Główną przyczyną, dla której dzieci kierowane są do placówki wsparcia dziennego, jest bezradność rodzin w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Placówki świadczą pomoc adekwatną do potrzeb dzieci i - mimo skromnych warunków - prawidłowo realizują swoje zadania. Ich praca pozytywnie wpływa na rozwój osobowości dzieci, ich postępy w nauce oraz kształtowanie relacji społecznych opartych na wzajemnej pomocy, współpracy i solidarności. Placówki wsparcia dziennego funkcjonują w trzech zasadniczych obszarach wsparcia dzieci i młodzieży ze środowisk wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem:

- w obszarze wsparcia biologicznego tj.: zapewnienie posiłku, bezpiecznego miejsca umożliwiającego spędzanie wolnego czasu, odrabianie lekcji;
- w obszarze organizacji czasu wolnego tj.: dostarczanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu, promowanie rozwoju zainteresowań wychowanków, pomoc w nauce;
- w obszarze wsparcia terapeutycznego (świetlice socjoterapeutyczne) tj.: pomoc w przezwyciężaniu trudności i niepowodzeń szkolnych, pomoc w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych i sposobów pozytywnego reagowania w sytuacjach trudnych, pomoc w zakresie budowania i podtrzymywania pozytywnych relacji z otoczeniem.

Na terenie Konina placówki wsparcia dziennego funkcjonują w dwóch formach – opiekuńczej i specjalistycznej. 9 świetlic środowiskowych i 7 środowiskowych ognisk wychowawczych to placówki wsparcia dziennego funkcjonujące w formie opiekuńczej. Zapewniają dzieciom i młodzieży opiekę, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe, rozwój zainteresowań. Specjalistyczne placówki wsparcia dziennego - 6 świetlic socjoterapeutycznych - zapewniają socjoterapię, terapię, korekcję,

kompensację, logopedię; realizują indywidualne programy korekcyjne, psychokorekcyjne lub psychoprophylaktyczne.

Wszystkie placówki wsparcia dziennego na terenie Konina prowadziły w 2019 roku dożywianie dzieci.

Jednym z działań realizowanych w środowisku dzieci i młodzieży w ramach Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Konina w 2019 r. była organizacja XXIV Olimpiady wiedzy o środkach psychoaktywnych. Wzięli w niej udział uczniowie z 17 konińskich szkół. Przedsięwzięcie to realizuje co roku Towarzystwo Inicjatyw Obywatelskich (TIO). Od początku 2019 r. psycholodzy szkolni, pedagodzy, nauczyciele podczas lekcji wychowawczych i zajęć profilaktycznych wyposażali uczniów w wiedzę o środkach psychoaktywnych, o czynnikach chroniących i czynnikach ryzyka, zachowaniach abstynenckich, asertywnych oraz skutkach społecznych i osobistych używania substancji uzależniających. Ponadto uczniowie przygotowywali wiersze i piosenki o tematyce profilaktycznej oraz prace plastyczne pod tytułem „Stawiam na życie bez uzależnień”.

W dniach 18 i 19 marca 2019 r. w siedzibie Towarzystwa Inicjatyw Obywatelskich odbył się miejski etap Olimpiady, w którym spotkały się wyłonione wcześniej reprezentacje poszczególnych szkół. Przeprowadzono również konkurs na piosenkę lub wiersz o tematyce profilaktycznej rozstrzygnięto konkurs plastyczny. 4 kwietnia 2019 r. odbył się finał imprezy, podczas którego wręczono nagrody w konkursie wiedzy o środkach psychoaktywnych, w konkursie na piosenkę i wiersz profilaktyczny oraz w konkursie plastycznym. Odbył się również happening pod hasłem „Stawiam na życie bez uzależnień”, w którym udział wzięli uczniowie, nauczyciele, pedagodzy, psycholodzy, i do których dołączyli parlamentarzyści, samorządowcy, radni, mieszkańcy Konina.

Zagadnienia, nad którymi pracowało ponad 150 uczniów to m.in.:

- zdobycie trwałych umiejętności w zakresie: zapobiegania zachowaniom ryzykownym i problemowym, podejmowania racjonalnych decyzji, przyjaznego komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi, rozwiązywania konfliktów, proszenia o pomoc w sytuacjach kryzysowych, radzenia sobie ze stresem i niepowodzeniami, zaspokajania ważnych potrzeb wieku dojrzewania – bez zażywania środków psychoaktywnych, umacniania na co dzień postaw i przekonań abstynenckich;
- wzmocnienie poczucia własnej wartości, tożsamości i autonomii oraz integracji z rówieśnikami i dorosłymi, wzmocnienia więzi ze szkołą i rodzicami, pełnienia ról społecznych i uczestniczenia w procesach decyzyjnych środowiska szkolnego;
- zdobycie umiejętności prezentowania na co dzień właściwych postaw, zachowań i przekonań asertywnych, umiejętności asertywnego odmawiania i przeciwstawiania się manipulacjom i presjom grupy podwyższonego ryzyka społecznego, negatywnym wpływom reklamy i mody oraz zaspokajania celów rozwojowych, potrzeb i oczekiwań – dzięki rozwojowi zainteresowań i pasji, nawiązywania i podtrzymywania przyjaźni z rówieśnikami;

Powiatowy Inspektorat Sanitarny to kolejny, stały partner w realizacji Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Konina. W 2019 r. Sekcja Oświaty Zdrowotnej

i Promocji Zdrowia zorganizowała w szkołach 3 konkursy o tematyce zdrowego stylu życia wolnego od substancji psychoaktywnych:

- „Nie daj szansy AIDS” – konkurs na wykonanie memu internetowego,
- „Szkoła wolna od używek” – konkurs na nagranie i zmontowanie filmu krótkometrażowego o tematyce profilaktyki uzależnień,
- „Palić nie palić – oto jest pytanie” – konkurs na przygotowanie komiksu promującego zdrowy styl życia wolny od nałogów.

Także Punkt Konsultacyjny zorganizował w 2019 r. konkurs z zakresu profilaktyki narkomanii, HIV i AIDS na opracowanie ulotki informacyjno – edukacyjnej.

Jak co roku (mimo że nie jest finansowany ze środków Programu profilaktyki) podkreślić warto realizację Programu „Konińska Karta Rodziny 3+” - który stanowi istotny element działań profilaktycznych w naszym mieście. Promuje bowiem to co w profilaktyce jest najważniejsze - rodzinę, wzmacnia więzi rodzinne, poprawia wzajemną komunikację, pozwala wspólnie spędzać wolny czas, lepiej się poznawać i - co za tym idzie - lepiej się rozumieć. Nie ulega wątpliwości, że wszystkie wymienione elementy minimalizują ryzyko wystąpienia uzależnienia w rodzinie.

Program cały czas rozwija się, cieszy się coraz większym zainteresowaniem nie tylko ze strony mieszkańców w Koninie dużych rodzin, ale też ze strony różnych placówek i instytucji, deklarujących różnego typu ulgi, zniżki dla posiadaczy tej karty.

W 2019 r. 2573 osoby z terenu Konina otrzymały Kartę Rodziny 3+ (516 rodzin).

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii

Samorząd Miasta Konina konsekwentnie stara się współpracować ze wszystkimi organizacjami pozarządowymi, instytucjami oraz osobami fizycznymi, które w jakikolwiek sposób mogą przyczynić się do rozwiązywania problemów narkomanii.

1. Z budżetu miasta w 2019 r. 100 tys. zł trafiło na realizację zadania publicznego „Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób i rodzin dotkniętych problemem narkotykowym”. Realizator zadania: Stowarzyszenie Profilaktyki Społecznej „ETAP”.
2. Od kilku już lat Miasto Konin jest partnerem Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej przy organizacji konkursów profilaktycznych. W 2019 r. współorganizowało konkursy pod nazwą „Nie daj szansy AIDS”, „Szkoła wolna od używek” oraz „Palić nie palić – oto jest pytanie” i przeznaczyło na nagrody w tych konkursach 698,78 zł

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego.

Zadania w tym obszarze realizował Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie.

W 2019 roku z pomocy MOPR korzystały 22 rodziny (22 osoby), w których występował problem narkotykowy. Pracownicy Ośrodka objęli te rodziny poradnictwem interdyscyplinarnym. Istotnym elementem pracy z rodziną była praca socjalna i kontrakt socjalny. Działania te miały przede wszystkim wzmocnić rodzinę, a także pobudzić do aktywnego włączania się w przezwyciężanie trudnej sytuacji.

Ogółem na realizację Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Konina wydatковано w 2019 r. kwotę 100 698,78 zł/z rozdziału 85153 – przeciwdziałanie narkomanii/

**Zastępca Prezydenta
Miasta Konina**

/-/ Witold Nowak